

Preek Psalm 103:17
Schildwolde, nieuwjaarsdag
Kees van Dusseldorp

Liturgie (morgengebed):

votum en groet

Ps.89:1,6

gebed

lezen: Ps.103

Gz.160

Preek Ps.103:17: De HEER is trouw aan wie hem vrezen, van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Ld.15:3,4

gebed, afgesloten met

Ps.5:9,10

collecte

Gz.10

zegen

St Patricks zegen:

De Heer is voor u,

om u de goede weg te wijzen.

De Heer is naast u,

om u in de armen te sluiten

en u te beschermen tegen gevaar.

De Heer is onder u

om u op te vangen, als u dreigt te vallen.

De Heer is in u

om u te troosten als u verdriet hebt.

De Heer is om u heen,

als een beschermende muur

tegen mensen die u kwetsen

De Heer is boven u,

om u te zegenen.

Zo zegene u God,

vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

Gemeente van Christus,

Zoals we het jaar 2015 als gemeente van Christus en als kind van God hebben afgesloten, zo willen we het jaar 2016 ook beginnen als gemeente van Christus en als kind van God. Opnieuw hebben we psalm 103 gelezen. Maar die klinkt vandaag toch anders. Omdat wij anders zijn. De sfeer van nieuwjaarsdag is anders dan die van oudjaar. Een morgengebed heeft een andere toonsoort dan een avondgebed. We zitten er anders in. Daardoor klinken dezelfde woorden anders. Wij luisteren anders.

Wij zoeken een woord dat ons richting biedt voor het nieuwe jaar. Dat goede moed geeft om de draad weer op te pakken. Dat vertrouwen biedt om de agenda bladzijde voor bladzijde te vullen en om te slaan. Zolang de Heer de tijd nog laat doorlopen.

We zoeken iets anders dan geluk en voorspoed: we zoeken verwachting en vertrouwen. Niemand weet wat het jaar brengt. We weten al niet eens wat de dag van vandaag brengt. Wie ga ik allemaal ontmoeten vandaag? Hoeveel energie heb ik vanavond nog? Dat zijn de kleine onzekerheden van het leven. Groter zijn de vragen rond gezondheid, relaties, werk en wereld. Nee, ik laat er geen voorspellingen op los. Ik doe ook niet aan bezorgheid. Maar ik zoek wel naar een manier van leven die niet heen en weer slaat door verwachte of onverwachte gebeurtenissen. Naar een bedding, waarin de stroom van mijn leven doorgaat richting de bestemming. Naar een bron van geloof, hoop en liefde. Naar wijsheid om keuzes te maken. Kortom: ik zoek naar een leven onder de koepel van Gods aanwezigheid.

‘De Heer is trouw aan wie hem vrezen, van eeuwigheid tot eeuwigheid.’ Zo zingt psalm 103. Dat is het woord waar ik graag met u vanmorgen bij stilsta. Het staat in deze psalm in contrast tot de kwetsbaarheid en vergankelijkheid van mensen. Jaren gaan en jaren komen. Mensen gaan en mensen komen. Maar God houdt verleden, heden en toekomst in zijn hand. En blijft in eeuwigheid trouw aan zijn kinderen. Het voelt wel goed om onder zo’n belofte het nieuwe jaar in te gaan. Om met God te beginnen. Maar wat kun je daarvan verwachten?

**

Ik moet iets zeggen over het woord, dat in onze vertaling met ‘trouw’ is weergegeven. In het Hebreeuws is het ‘chèsèd’. Vier keer komt het in deze psalm voor. Het is in het Hebreeuws een rijk woord, dat niet gemakkelijk met één Nederlands woord is weer te geven. Vroeger werd het vertaald met ‘goedertierenheid’. Niet iedereen heeft meer een idee en een gevoel bij dat oude woord, dat een combinatie is van goedheid en barmhartigheid. Daarbij laat vooral ‘barmhartigheid’ iets van de diepte van Gods gevoel zien. In de huidige vertaling is chèsèd vertaald als ‘trouw’. Daarbij gaat het om de loyaliteit die partners in het verbond aan elkaar bewijzen. Ze blijven elkaar in liefde vasthouden, ook als een van beide partners kwetsbaar is, breekbaar of zelfs schuldig. In de Naardense Bijbelvertaling is chèsèd vertaald als de vriendschap van God. Echte vriendschap, in de sterke betekenis die dat woord heeft: verbondenheid, trouw, genegenheid, aanvaarding, ondersteuning. Eigenlijk komt in het woord chèsèd het hele evangelie naar voren.

Ook bij het woord ‘vriendschap’ moet je het nodige uitleggen. Want God is niet zomaar je vriendje. Maar in combinatie met het vrezen van de Heer, de respectvolle eerbied voor

God, is het toch een krachtig woord. Het sluit ook goed aan, denk ik, bij de taal waarin jongeren zich aangesproken weten: 'De vriendschap van de Eeuwige is vanaf het allereerste begin tot het allerlaatste einde voor wie respect en liefde voor Hem hebben.' God de Heer heeft je zijn vriendschap aangeboden. Dan is dat niet alleen voor vandaag, maar voor altijd. Dan is dat niet alleen op de momenten dat het goed met je gaat, maar ook op de momenten dat het niet goed met je gaat. Hij trekt met je op. Hij blijft trouw aan wat Hij heeft toegezegd. De vriendschap van de Eeuwige kan tegen een stootje!

Die krachtige vriendschap van God de Heer heeft het uitgehouden met wonderlijke en dubieuze mensen, met zwakke en egocentrische mensen, met beperkte en zondige mensen. De bijbelse verhalen staan vol van zulke mensen. En van de wonderlijke en sterke vriendschap van onze God. Zoals zulke mensen er vandaag ook zijn, in alle soorten en maten. Het leven van Gods kinderen spreekt niet van eigen kracht en slimheid. Hun leven vertelt het verhaal van Gods trouw en goedheid, van Gods liefde en kracht. Als God zich aan je verbonden heeft, dan blijft Hij aan je verbonden.

**

'De vriendschap van de Heer is van eeuwig tot eeuwig over wie Hem vrezen'. Ik zeg het met diepe verwondering. Want dit is geen goedkoop verhaal. Het koste Jezus Christus zijn leven. Zo krachtig is die vriendschap, die trouw van God. Als Hij zich aan mensen verbindt, dan blijft Hij aan mensen verbonden. Wie beseft hoe uitzonderlijk dat is, die komt tot de passende eerbied en liefde voor deze God.

In het woord chèsèd ligt het complete evangelie. Gods trouw, Gods genegenheid, Gods goedheid, Gods vriendschap. Dat is wat Jezus Christus heeft gebracht en heeft bewezen. Hoe God het werk van zijn handen niet loslaat. Hoe de HEER er met genade en kracht voor mensen is, juist voor zondaren en voor mensen in nood. Maar het complete evangelie is ook het evangelie van het offer van Jezus Christus. Je kunt niet over Gods trouw spreken, zonder stil te staan bij de prijs die Jezus betaald heeft. In psalm 103 staat de eeuwige trouw van God niet alleen tegenover het komen en gaan van mensen. Het is ook de conclusie van het nadenken over het vergevende karakter van God. De eerste en belangrijkste van de weldaden van God, die ik niet vergeten mag – zingt deze psalm ons voor – is immers dat de Heer mijn zonden vergeeft. Gisteravond hebben we daar in het bijzonder bij stil gestaan. Waar mensen gehoor geven aan zijn Zoon Jezus Christus, daar wint Gods liefde wint het van zijn toorn. Het geheim van de krachtige vriendschap die God ons bewijst ligt niet in jezelf, maar in het werk van Jezus Christus. Daarom zal Gods vriendschap ook niet meer ophouden. Niet door de dood en niet door het einde van de tijd. Niet door de zonde en niet door rampen. Niet door ziekten en niet door tegenslagen. Ieder die aan Jezus Christus verbonden is, leeft eeuwig onder de goedheid van God. En onder die vriendschap van God leven ook je kinderen en kleinkinderen, geeft de psalm aan.

Als je zingt van Gods trouw, als je spreekt van Gods liefde, bedenk dan wat Jezus Christus ervoor heeft overgehad. Dat brengt je op de knieën. Dat bewaart je ervoor om gemakzuchtig te spreken over Gods trouw ondanks onze ontrouw. Dat brengt je tot passend ontzag voor onze God. Zo leer je vertrouwen vinden in zijn trouw. Het is niet van ons afhankelijk: God heeft ervoor gekozen om zich aan ons te verbinden. Je snapt het niet, je zou het zelf misschien nooit zo doen, je doorgrondt het niet, maar je leert je eraan

overgeven. Zoals de hoge hemel de aarde overspant, zo welft zich over je leven de trouw van God, zingt Psalm 103.

**

Deze vriendschap van God is niet vrijblijvend. Zijn trouwe goedheid is geen cadeautjes-automaat. Het doet een beroep op jou. Het geeft richting aan je leven. Het vormt een kompas voor de keuzes die je moet maken, voor de prioriteiten die je stelt. Daarom is leven met deze God bepalend voor hoe je het nieuwe jaar ingaat.

De vriendschap van God doet een beroep op je. De psalmist noemt als eerste het vrezen van de Heer. Tot twee keer toe wordt dat geschetst als de houding die een mens past tegenover de trouw van God. Het verwonderde ontzag, de respectvolle liefde voor een God die zich zo verbindt aan mensen als wij. Wie nadenkt over Jezus Christus, die kan niet anders dan de Heer leren vrezen, met woorden en met daden.

De vriendschap van God doet een beroep op je. De psalmist noemt vervolgens ook het houden van het verbond. Dat is een beetje een vlakke vertaling. Het gaat om het bewaren van het verbond. Of, nog letterlijker, het *bewaken* van het verbond. Het is wel goed om die heel letterlijke betekenis eens te proeven. Zodat het niet heel algemeen blijft. Gods verbond bewaken. Want het verbond dat God met ons heeft gesloten, de vriendschap die Hij je heeft aangeboden, dat is maar een contract met rechten en verplichtingen. Het is een kostbare en sterke relatie, die wel heel graag wilt vasthouden. Dan moet je van jouw kant dat verbond ook bewaken. Zoals je je huwelijk moet bewaken. Beschermen tegen vreemden, die zich willen indringen, beschermen tegen schadelijke gewoonten en automatismen, waardoor de intimiteit zoek raakt. Beschermen door regelmatig de liefde te vieren, door de communicatie op peil te houden, ook op het niveau van het hart.

Zo kan een mens ook het verbond van God bewaken. Geen vreemde goden toelaten, tegen zonden en zondige patronen vechten, de communicatie met God op peil houden. Dat God trouw is, maakt een mens niet gemakzuchtig. Het doet een vuur in je ontvlammen, om de relatie met die God warm en goed te houden. En dat blijkt ook in je gedrag. Want dat is het derde, dat in de psalm wordt genoemd: naar Gods geboden leven. Stilstaan bij Gods wijze regels en duidelijke opdrachten en verboden. Proberen die toe te passen in je leven en dat ook in je handelen laten doorwerken. Ongetwijfeld met vallen en opstaan, maar toch met een serieuze inzet die zichtbaar leidt tot een beter leven, tot een begin van gehoorzaamheid.

Een relatie verandert je. Of het nu een collegiale relatie is, of een liefdesrelatie, of een vriendschapsrelatie. Je leert van de ander, je neemt dingen over of juist niet, je past je aan of juist niet. De vriendschap van God, die eeuwig is voor ieder die Hem vreest, verandert je ook. Het beïnvloedt je keuzes, zeker wanneer je gehoor wilt geven aan wat Hij aangeeft.

**

De liefde en de vergeving van God de Heer zijn groot. Groter dan onze zonden en onze zwakten. Deze psalm zingt ervan. De Heer weet waarvan wij gemaakt zijn, Hij vergeet

niet dat wij uit stof zijn gevormd, en breekbaar zijn. Wat heerlijk om bij die God te zijn en met Hem het jaar te beginnen!

De trouw van God de Heer is voor eeuwig. Zijn vriendschap is niet alleen voor vandaag. Deze psalm zingt ervan. Hoe groot is het wonder van zijn goedheid en de verbondenheid die Hij met ons zoekt. Hij weet van onze tekorten, maar laat in Christus niets tussen hem en ons inkomen. Wat heerlijk om bij die God te zijn en met Hem het jaar te beginnen!

Het nieuwe jaar zal opnieuw een mix worden van mooie en lelijke momenten, van blijdschap en van verdriet. Je zult huilen en je zult lachen. Je zult je sterk voelen om de hele wereld aan te kunnen en je zult je neerslachtig voelen dat het van jou allemaal niet meer hoeft. Je zult goede keuzes maken, die zegenrijk uitpakken voor jezelf en voor anderen. En je zult verkeerde beslissingen nemen, waar jijzelf en anderen schade door ondervinden. Je zult je zekerheden kennen, maar ook je twijfels. Je zult liefhebben en je zult misschien ook haten. Je zult afscheid nemen van geliefden en nieuwe relaties opbouwen. Zo is het leven. Je kunt niet alles naar je hand zetten, maar toch heb je de vrijheid en de verantwoordelijkheid om goede keuzes te maken. Dag in, dag uit.

Maar elke dag staat boven onze aarde de koepel van de hemel. Boven ons aardse leven van elke dag, staat de hemelse trouw van God. Zijn chèsèd, zijn krachtige vriendschap voor ieder die Hem vreest. Hij die de Koning is en die heerst over alles, zoals deze psalm zingt. Hij, wiens troon vaststaat en die zijn engelen en dienaren over de aarde zendt. Hij die zijn weldaden bewijst aan ieder die Hem zoekt. Hij die zo een mensenleven rijk maakt met zijn aanwezigheid, zijn liefde, zijn kracht, zijn trouw en zijn genade.

Laat je meenemen in de beweging van deze psalm. Waarin de zanger begint met het zegenen van de naam van God de Heer en daarmee ook eindigt. Prijs Hem, alles en iedereen, overal en altijd! Zo eindigt de psalm. Bijna tenminste, want het is de enelaatste zin. En de laatste luidt: prijs de Heer, mijn ziel.

Amen